

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ

Іваночко І. В.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б4/1

Миколаївський національний аграрний університет

Фінанси є однією з найбільш важливих і складних економічних категорій, що спрямована на розробку ефективної системи формування і використання фондів грошових коштів, які надають змогу забезпечувати виконання державою своїх функцій.

До яскравих представників фінансової науки як самостійної галузі економічного знання слід віднести видатних українських вчених та науковців: Ставерську Т. О. [1], Іванюту О. М. [1], Базилевича В. [2], Пасічника Ю. В. [4], Єфименко Т. І. [3], Мярковського А. І. [3] та ін.

Історичний характер фінансів виявляється не тільки у створенні нових форм фінансових відносин із розвитком суспільства, а й в еволюції кожної форми. Ми погоджуємось з думкою Ставерської Т. О. [1] та Іванюти О. М. [1], що у розвитку фінансів необхідно виділити такі етапи:

1) перший етап розвитку фінансів – характеризується невиробничим характером фінансів, через те, що основна маса грошових коштів витрачалась на військові цілі та практично не впливала на економіку;

2) другий етап еволюції фінансів характеризується вузькістю, тому фінансові відносини були пов'язані переважно з формуванням і використанням бюджету, оскільки для забезпечення матеріальної основи функціонування державного апарату потрібні були централізовані фонди грошових коштів;

3) третій етап розвитку фінансів характеризується розвитком державності й подальшим розвитком товарно-грошових відносин. З'явилася потреба у нових загальнодержавних фондах грошових коштів та, відповідно, нових групах грошових відносин, пов'язаних із формуванням та використанням цих фондів;

4) четвертий етап розвитку фінансів характеризується великою кількістю складових фінансової системи, високим рівнем їх впливу на економіку та різноманітністю фінансових відносин. На цьому етапі фінанси стають одним із найважливіших інструментів непрямого впливу на відносини суспільного відтворення матеріальних благ, робочої сили та виробничих відносин. Виникають принципово нові форми у фінансових відносинах [1].

Таким чином, фінанси є історичною категорією, а їх вдосконалення нерозривно пов'язано з розвитком суспільства: чим вищий рівень відносин між людьми, тим більше довершеною структурою володіють фінанси. Тому вони взагалі невід'ємні від людини, оскільки є розподілом і перерозподілом створених людиною багатств. Це означає, що історія фінансів не закінчилася: вони і далі будуть розвиватися і удосконалюватися.

Література:

1. Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Історія фінансів: навч. посіб. Харків : 2013. 83 с.
2. Історія економічних вчень. Підручник. За ред. В. Базилевича. К.: Знання, 2004. 1300 с.
3. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 1 / за ред. Т. І. Єфименко, А. І. Мярковського; ДННУ Акад. фін. упр. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2013. 728 с.
4. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України: Навч. посіб. К.: Знання Прес, 2006. 607 с.

***Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***